

BIBLIOTEKSPLAN

för biblioteken i Klippans kommun 2016-2019

**KLIPPANS
KOMMUN**

KULTUR- OCH
FRITIDSFÖRVALTNINGEN

1. INLEDNING

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet. I denna plan ska folkbiblioteksverksamheten som styrs av bibliotekslagen och skolbiblioteksverksamheten som styrs av skollagen samt de samverkansområden som utvecklats mellan kommunens verksamheter, finnas med.

En biblioteksplan är ett redskap för att strukturera och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, stimulera till utveckling samt skapa beredskap för framtidens krav.

Biblioteksplanen utgör en övergripande utvecklingsplan för verksamheten vid biblioteken. Den avses vara ett levande dokument som ska följas upp, utvärderas och eventuellt revideras i samband med årsredovisningen. Bibliotekschefen är ansvarig för att utvärdering och uppföljning sker.

Denna biblioteksplan ersätter biblioteksplanen från 2008. Den innehåller även Bibliotek Familjen Helsingborgs vision.

2. BIBLIOTEKET I SAMHÄLLET

Biblioteken är en av de mest uppskattade samhällsinstitutionerna.

Ett folkbibliotek är en mångfacetterad verksamhet och spelar flera olika roller som kunskapscentrum, informationscentrum, kulturcentrum och socialt rum. Bibliotekets verksamhet ska styras av demokratiska värderingar och värna yttrandefriheten. Alla som besöker biblioteket ska bemötas lika oberoende av ålder, kön, religion eller etniskt ursprung.

Så här uttrycks det i Bibliotekslagen:

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Skolbiblioteket är inte bara böcker. Det är en pedagogisk resurs för undervisning och skolarbete. Samarbete mellan lärare och skolbibliotekarier bidrar till att elever får bättre förutsättningar att lära sig.

I Skollagen står det följande om skolbibliotek:

36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Skolinspektionen ställer följande krav för att eleverna ska anses ha tillgång till skolbibliotek:

1. Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
2. Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
3. Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

3. BIBLIOTEKEN I KLIPPANS KOMMUN NULÄGESBESKRIVNING

3.A. Folk- och gymnasiebiblioteket

3.A.1. Biblioteket i siffror

Öppettider

Klippan 45 t/vecka

Ljungbyhed 18 t/vecka

Östra Ljungby 12 t/vecka

Samtliga bibliotek har minskat öppethållande juni-augusti

Personal

Årsverken bibliotekarier 4,13 (inkl 1,0 bibliotekschef och 0,5 gymnasiebibliotekarie)

Årsverken assistenter 3,10

3.A.2. Bibliotekets verksamhet

Klippans bibliotek tillsammans med Klippans konsthall och Klippans musikskola utgör ett kulturellt centrum i kommunen.

Huvudbiblioteket i kommunen ligger i Klippan och är också skolbibliotek för Klippans gymnasieskola, s k integrerat folk- och gymnasiebibliotek.

Filialbibliotek finns i Ljungbyhed och Östra Ljungby.

Bibliotekspersonal som arbetar på filialbiblioteken arbetar även på huvudbiblioteket. Gymnasiebibliotekarien är anställd av Barn- och utbildningsförvaltningen men ingår i kommunbibliotekets arbetslag.

Klippans bibliotek har öppet sju dagar i veckan, filialbiblioteket i Ljungbyhed har öppet fyra dagar i veckan och Östra Ljungby tre dagar i veckan. Samtliga folkbibliotek har minskat öppethållande juni-augusti.

Biblioteken i Klippans kommun ingår i bibliotekssamarbetet Bibliotek Familjen Helsingborg. Samarbetet omfattar elva kommuner och innebär bl a gemensam bibliotekskatalog och gemensamma lånekort. Detta medför att invånarna har tillgång till katalogens ca 315.000 titlar samt ett antal databaser, en del av dem med tillgång hemifrån. Det är gratis att reservera böcker inom Familjen Helsingborg, man kan välja att hämta och lämna dem var man vill. Dagliga transporter mellan kommunerna innebär att de reserverade böckerna når låntagaren snabbt.

Biblioteken spelar en central roll för informationsökning och lustläsning. Här tillhandahålls litteratur och information för livets olika skeden och åldrar. Från det första presentkortet på gåvobok som delas ut vid 8-månaderskontrollen på BVC håller biblioteket kontakt med barn och deras vuxna genom visningar, bokpresentationer och läsprojekt under hela skoltiden t o m gymnasiet. Studerande servas med informationssökningshjälp och fjärrlån från andra bibliotek. Många besökare använder regelbundet bibliotekens internetuppkopplade datorer samt hittar litteratur, musik och filmer för lustläsning och avkoppling.

För låntagare med läshinder erbjuds storstilböcker, lättlästa böcker samt olika former av talböcker.

Personer med annat modersmål än svenska erbjuds bl a böcker på efterfrågade språk, språkkurser samt språkcafé.

En gång i månaden lånas böcker ut på Madbibblan som finns på Senioren, träffpunkt för äldre. Bokdepositioner finns även på andra institutioner i kommunen.

Samarbete finns med andra kommunala förvaltningar och med det lokala näringslivet i samband med programverksamhet.

Biblioteket upplåter även sina lokaler åt externa aktörer, t ex studieförbund, föreningar och lokala konstnärer.

Gymnasiebibliotekarien erbjuder eleverna undervisning i bibliotekskunskap och informationssökning. I samverkan med skolans personal stödjer bibliotekarien elevernas lärande samt genomför lässtimulerande insatser.

Gymnasiebibliotekarien hjälper elever med läsnedsättning att få tillgång till talböcker och arbetar aktivt för att främja alla elevers läsning och språkutveckling.

Bibliotekspersonalen deltar i kompetensutveckling och nätverksträffar både i Bibliotek Familjen Helsingborg och i regionala och nationella sammanhang.

3.B. De kommunala grundskolebiblioteken

Ingen regelrätt skolbiblioteksverksamhet förekommer. Skolbiblioteken är av mycket skiftande kvalitet. Ingen fackutbildad bibliotekarie arbetar på skolorna. På en del skolor sköter lärare det praktiska arbetet kring skolbiblioteken och är kontaktpersoner i skolbiblioteks nätverket (som sammankallas av skolbibliotekarien). Skolbibliotekarie (4t/vecka) och assistent (8t/vecka) är anställda av Barn- och utbildningsförvaltningen och placerade på folkbiblioteket. Denna resurs ansvarar för inköp av böcker, registrering i bibliotekskatalog mm samt hjälper vid förekommande fall till med gallring etc på skolbiblioteken. Folkbibliotekets barnbibliotekarie tillsammans med skolbibliotekarien ser till att grundskoleelever med läsnedsättning får tillgång till talböcker.

Ett samarbetsavtal mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen finns upprättat. Detta reglerar vilken verksamhet folkbiblioteket erbjuder skolan och vilka åtaganden skolan har för att uppfylla överenskommelserna i avtalet.

3.C. Skolbiblioteken på de fristående skolorna

I kommunen finns tre friskolor på grundskolenivå som i viss utsträckning har samarbete med kommunbiblioteket. I övrigt ansvarar de för att ordna sin egen biblioteksservice.

En fristående gymnasieskola har avtal med det kommunala folkbiblioteket om biblioteksservice.

4. BIBLIOTEKEN I KLIPPANS KOMMUN FRAMTIDEN

Med utgångspunkt i Bibliotekslagen och Skollagen samt med kommande omvärldsförändringar i åtanke är följande områden särskilt intressanta att arbeta med.

4.1. Folkbiblioteket

Mål

- att ge personer med funktionsnedsättning tillgång till bibliotekets tjänster i samma omfattning och kvalitet som andra
- att vara en resurs i arbetet med språkutveckling och mångspråkighet för personer med annat modersmål än svenska
- att synliggöra minoritetsspråken

Vägen dit

- sprida kunskap om anpassade medier
- tillgänglighetsanpassa lokaler
- ha ett fortsatt bra bestånd av lättläst litteratur
- spegla Klippans språkliga mångfald inklusive minoritetsspråken genom medierna

Mål

- att återge användarnas olika behov och åldrar beträffande form, format och innehåll genom mediebeståndet

Vägen dit

- ha ett aktuellt och väl sammansatt mediebestånd
- synliggöra bibliotekets utbud med hjälp av informationsskärmar, webb och sociala medier
- ha en användarvänlig webbkatalog

Mål

- att främja barns språkutveckling, stimulera fantasin och uppmuntra till eget skapande

Vägen dit

- arbeta utifrån ett barnperspektiv
- erbjuda ett inbjudande barn- och ungdomsbibliotek
- arbeta med lässtimulerande aktiviteter

Mål

- att vara ett stöd i det livslånga lärandet
- att erbjuda upplevelser och program utifrån människors olika behov, intressen och önskemål
- att besökaren ska känna sig respekterad och delaktig
- att arbeta för en jämställd verksamhet och service

Vägen dit

- erbjuda bra lärmiljöer och bra tekniska lösningar (t ex datorer, wi-fi)
- erbjuda utställningar och program i samarbete med andra offentliga verksamheter
- ge alla ett bra bemötande och en likvärdig service

4.2. Gymnasiebiblioteket

Mål

- att stödja elevernas lärande

Vägen dit

- undervisa i bibliotekskunskap och informationssökning

Mål

- att arbeta för att främja alla elevers läsning och språkutveckling

Vägen dit

- ha ett aktuellt och väl sammansatt mediebestånd
- hjälpa elever med läsnedsättning att få tillgång till talböcker
- genomföra lässtimulerande insatser

Mål

- att arbeta för ett ökat elev- och pedagoginflytande

Vägen dit

- starta ett biblioteksråd bestående av elever och gymnasiebibliotekarien
- starta en biblioteksgrupp där pedagoger och gymnasiebibliotekarien gemensamt utvecklar biblioteksverksamheten

4.3. De kommunala grundskolebiblioteken

Mål

- att alla elever i Klippans kommunala skolor ska ha en likvärdig skolbiblioteksverksamhet med tillgång till skolbibliotekarie. Skolbiblioteken ska stödja elevernas kunskapsutveckling inklusive deras språk- och läsutveckling.

Vägen dit

- arbeta med skolbiblioteksfrågan på alla rektorsområden under kommande läsår. Arbetet ska leda till en för grundskolan gemensam handlingsplan för att komma fram till hur skolbiblioteken ska kunna uppfylla målet.

5. VISION FÖR BIBLIOTEK FAMILJEN HELSINGBORG

Biblioteken inom Familjen Helsingborg ska gemensamt utveckla ett samarbete som ger styrka och energi till såväl daglig verksamhet som till det övergripande strategiska utvecklingsarbetet. Ett väl utvecklat samarbete ger verksamheterna en möjlighet till framkantsplacering när det gäller bibliotekens framtida funktion och därmed en möjlighet att även fungera som inspirationskälla för andra.

Familjen Helsingborg och dess biblioteksverksamhet skapar framtidens bibliotek och är medspelare i samhällsutvecklingen. Viktiga dimensioner bevaras samtidigt som utrymme ges för nya influenser, det positiva varumärket hålls vitalt och nya funktioner etableras.

Biblioteken inom Familjen Helsingborg ska utarbeta former för att

- i samverkan med civilsamhälle och näringsliv utveckla innovativa obeprövade lösningar för nya biblioteksarenor
- stärka biblioteket som mötesplats till att motsvara samtidens behov av mångfunktionell plats
- utveckla det digitala biblioteket med den gemensamma webbsidan som främsta verktyg
- optimera resursanvändningen för medieförsörjning gällande såväl digitalt som tryckt material
- förmedla det skrivna ordet via konstnärliga uttrycksformer och digitala lösningar
- nyttja kraften i den neutrala plats som biblioteket utgör och medvetet använda medie-, teknik- och evenemangsutbud som verktyg för integration och lika villkor
- kompetensutveckla i linje med det strategiska och visionära arbete som pågår
- omvärldsbevaka skeenden inom informations- och biblioteksområdet

STYRDOKUMENT OCH KÄLLOR

- SFS 2013:801
Bibliotekslagen
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2013-801/
  - SFS 2010:800
Skollagen 2 kap.§36
https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/
  - Bibliotekens internationella manifest
<http://www.biblioteksforeningen.org/wp-content/uploads/2014/03/BIBLIOTEKENS-INTERNATIONELLA-MANIFEST-WEBB.pdf>
  - Biblioteksverksamhet
Utdrag ur regional kulturplan för Skåne 2016-2019, Region Skåne
http://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/utdrag_kulturplan_biblioteksverksamhet.pdf
- Skolbibliotek, Skolinspektionen <http://www.skolinspektionen.se/globalassets/0-si/04-rad-och-vagledning/stallningstaganden/infoblad-skolbibliotek.pdf>
- - Biblioteksplan 2.0, Kungliga Biblioteket
<http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/files/2013/10/SkriftBiblioteksplan.pdf>
  - Klippans kommuns vision
<http://www.klippan.se/kommunpolitik/kvalitetochresultat/klippanskommunsvision.11121.html>
  - Styrdokument Klippans kommun, budget
<http://www.klippan.se/download/18.1294ebcf1525575b4decebf7/1455029891294/Budget+2016.pdf>